

Marčnina ceno mesečno 26 Din,
za izposojnino 40 Din

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflcova ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef.
št. 440
Delje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190

Rekopisni se ne vračajo,
— Oglaš po uritu —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126

Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492

Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 455

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190

Režiji pri post. št. avdij: Ljub-
ljana št. 1.842, Praha št. 78.180;
Wien št. 105.241

Ljubljana, 22. februarja.

Predsednik španske diktatorične vlade Primo de Rivera se je zatekel k energičnim, četudi nekravim sredstvom, da zatre svoje sovražnike. Sklenil je razpustiti toptičarski zbor, s katerim ima ves čas svoje diktature, posebno pa od l. 1926, glavne težave. V septembru 1926. je že enkrat začasno razpustil prekucni toptičarski oficirski zbor, lani pa se mu je uprla oficirska šola v Segoviji. Vse te revolte je z lahkoto obvladal. Toda med toptičskimi, častniki, ki so povečini plemiškega rodu in se smatrajo za elito armade, vzvišeno nad drugimi vrstami orožja, je tlela iskra upora dalje. Predvsem so zamerili Primo de Riveri, da je po viševal nekatere pehotne častnike, a za uporne artiljeriste se je pod njim končala zlata doba neprestanih napredovanj. S takim »zapostavljanjem« se častihlepni toptičski oficirji niso mogli pomiriti.

Za novo »revolucijo« so iskali zaveznike, kjerkoli so jih upali natiti. Prav so jim prišli celo skrajni revolucionarni, sindikalistični in komunistični elementi, politično vodstvo vstaje pa je bilo pridržano predzadnjemu ministrskemu predsedniku iz parlamentarne dobe, bivšemu konservativnemu voditelju Sanchezu Guerri. Dokaj pisana družba!

Podjetje se je klavirno izjalovilo. Sanchez Guerra je tri dni kasneje priplul v Valencijo, nego se je dogovoril z zarotniki. Vozil se je s slabo ladjo. S to sicer nameravano zamudo so se izgovarjali zarotniki, ki jim je itak pred izidom čina padlo srce. In niso začeli ničesar. Le v mestecu Cincad Reale, oddaljenem 100 km od Madrida, so uporne čete zapustile volašnice in zasedle nekatera javna poslopja. Vlada pa je poslala letala, ki so metala na mesto ne morda bombe, marveč letake, s katerimi je pozivala upornike k pokorščini. In res so se vstaji pohlevno vrnili v kasarne. »Revolucija« je bilo konec. Sam Sanchez Guerra je zamenjaval valencijske zarotnike, da preidejo od besed k dejanjem. Ko je videl, da je vse bob ob steno, je hotel rešiti vsaj lastno čast. Se bi lahko pobeval, saj ladja, s katero se je pripeljal, še ni zapustila pristanišča. Vrniti bi se lahko z njo v Francijo premišljeval, kako se upirajo revoluciji. Sanchez Guerra pa je izbral trnjevo pot in se dal »retirati«. Niti to se mu ni zlahka posrečilo. Ponujal se je raznim oblastem v Valenciji, pa nihče ga ni hotel zapreti. Šele vojaški guverner ga je uslišal in vtaknil pod ključ. Ječa je bila udobna, tako dobro kurjena, da bi se s sinom, ki je šel skupaj z njim v zapor, skoro zadušil od strupenega plina. Pa smrt mu ni bila sojena. Odgovarjal bo za svojo žalostno »revolucijo« Primo de Riveri in pričakoval njegove sodbje ali njegove milosti.

Upor je bil zaduščen brez prelivanja krvi. Primova desna roka, poveljnik civilne garde, general Sanjurjo je brž napravil povsod red. Ker je cela zadeva potekla tako nedolžno, skoro otročje, se je nekaj časa mislilo, da jo bo s splošno amnestijo zarotnikom zbrisala goba pozabljenja. Primo de Rivera pa je hotel izrabiti priliko in se iznebiti ne ljubih toptičskih oficirjev. Posrečilo se mu je pridobiti krono za razpust toptičarskega kora. Okoli 2000 oficirjev je odpuščenih iz službe, od katerih večina je s tem končala vojaško kariero. Toptičstvo namerava vlada prav kmalu popolnoma na novo organizirati ter ji dati nov oficirski zbor. Od starih častnikov bodo sprejeti nazaj le popolnoma zanesljivi ljudje. Pri razpustu toptičarskega častniškega zbora je prišlo do manjših spopadov, kar je razumljivo, kazno pa je, da bo vlada popolnoma kos nalogi.

Februarska »revolucija« ni na Španskem prav nič bolj popularna, nego so bile rabuke prejšnjih let. Primov režim je sicer daleč od idealne popolnosti. Reči pa se ne da, da se večini Špancev prav nič ne toži po minulih časih oficirskih jurt in pronunciamentov in izžnega parlamentarizma. Diktator je razgal stari stranke, dovolil je razen svojih »Patriotični uniji« delovanje le socializma, ki so se izvršno organizirali. Primova, precej v levo usmerjena socialna politika, je pomirila ljudske množice. Sploh si delovni stanovi ne žele nazaj vlade starih strank, ki bi vrzle deželo v nove zmede. Primo ni baš priljubljen, a vendar daleko manj osovražen nego stari režim. Saj je srešno dovršil maroško avanturo, napravil je deželni relativni red in tudi precej korupcije odstranil. To mu mnogo Špancev priznava. Baje je po udušenju zadnjih neredov dobil čez poldrug milijon zahvalnih pisem.

V nanovejši izjavi napoveduje vlada, da bo ostala na krmilu vse dotlej, dokler ne izvrši svoje misije in pripravi terena za pravi parlamentarizem. Kako si tega zamišlja, še ni izdala. Gotovo pa bo obljuba uvedbe demokracije ugodno vplivala na zdrave sloye španskega naroda ter je upati, da se bodo do otvoritve mednarodne razstave v

Priprave za prvo sejo zakonodajnega sveta

Svet se sestane 1. marca — Med prvimi mu bo predložen načrt zakona o centralni upravi

Beograd, 22. februarja p. Kako poročajo nocojšnji listi, je pričela v ministrstvu pravde zasedati komisija za sestavo načrta zakona o centralni državni upravi. Komisija ima nalog, da svoje delo kar najbolj pospeši, tako da bi pripravila načrt zakona o vrhovni državni upravi že do prve seje vrhovnega zakonodajnega sveta, ki se bo vršila dne 1. marca. Z novim zakonom bo, kakor znano med drugim redicirano tudi število ministrstev.

V zvezi s pripravi za delo vrhovnega zakonodajnega sveta je posetil

danes ministra pravde dr. Srskeča predsednika vrhovnega zakonodajnega sveta dr. Milana Jovanovića.

Z novim zakonom o centralni upravi je v zvezi tudi novi proračun, ki bo upošteval že vse izpremembe, predvidene v tem zakonu. Novi proračun bo istotako upošteval še več drugih zakonikih predlogov, ki se sedaj izdelujejo, med njimi tudi predlog o organizaciji tiskovnega urada. Izdeluje se tudi predlog zakona proti zlorabam v izvrševanju uradnih dolžnosti.

Kraljevi poseti v hrvatskih in slovenskih mestih

Po informacijah zagrebških listov dobi Zagreb kasacijsko sodišče in več važnih uradov

Zagreb, 22. februarja č. Novojšnji listi poročajo iz Beograda: Kakor se je moglo izvedeti iz poučenih krogov, bo z merodajnega mesta ukrenjeno vse potrebno, da postane Zagreb neka vrsta kraljevske prestolnice. Ker se hoče v državni upravi izvesti široka decentralizacija, bo mnogo centralnih ustanov prenešenih iz Beograda v Zagreb, tako da bo Zagreb dejansko postal drugo glavno mesto države. Ko se

bo vsa državna uprava uredila in ko bodo uveljavljeni novi zakoni, ki se sedaj izdelujejo in pripravljajo, bo v Zagreb prenešeno tudi kasacijsko sodišče ter mnogo drugih državnih ustanov. Vsa kraljeva družina bo gotovo gobo leta bivala v Zagrebu. Tekom letošnjega leta bo kralj posetil tudi več drugih hrvatskih in več slovenskih mest.

Likvidacija bivše Narodne skupščine

Likvidacija se bliža zaključku — Adaptacije bivših skupščinskih in klubskih lokalov za razne urade

Beograd, 22. februarja p. Danes bi imela biti otvorena zapечатena blagajna Narodne skupščine, kar pa se je odgodilo na jutri dopoldne. Komisar za likvidacijo blagajne bivše Narodne skupščine bo svoje delo dovršil v par dneh, nakar bo predložil poročilo Gl. kontroli. Skupščinska knjižnica bo izročena Narodni biblioteki v Beogradu. Prošnje in pritožbe, ki so bile poslane Narodni skupščini, bodo izročene kompetentnim ministrstvom v rešitev.

V bivšem skupščinskem poslopiju intenzivno delajo na preureditvi prostorov, v katerih se bo nastanilo nekoliko

državnih uradov. V nekdanji dvorani za plenarne seje bo nameščena državna statistika. V prostorih bivšega radikalnega poslanskega kluba in predsedniških pisarnah bo nastanjena komanda mesta Beograda. V zgornjem nadstropju na levem krilu, kjer so bili prej razni manjši klubi, bo višje vojno sodišče za oficirje, v prostorih bivšega demokratskega kluba v novinarski sobi in knjižnici pa bo nastanjena komanda dunavske divizijske oblasti. V prostorih, kjer so bili doslej stenografi, bo nastanjena kontrola dohodkov državnih železnic.

Znižanje tarife za izvoz žita in lesa

25-odstotno znižanje železniške tarife za izvoz moke in žita v Avstrijo — Tarife olajšave za izvoz lesa

Beograd, 22. februarja č. Minister za promet je v svrhu pospeševanja našega izvoza, zlasti moke in žita, podpisal danes naredbo, s katero se dovoljuje 25% popust od normalne železniške tarife za izvoz moke in žita iz naše države v Avstrijo, in sicer pri izvozu preko Maribora in Jesenice. Ta olajšava velja samo tedaj, ako se žita ali moka izvažajo v Avstrijo ali preko Avstrije.

Nadalje je minister prometa dovolil našim lesnim trgovcem, ki izvažajo les v inozemstvo, reekspedicijo lesnih pošilk od skrajne meje države. Na podlagi te olajšave bodo naši trgovci mogli sortirati les sami. Nadalje bodo na podlagi tega dovoljenja mogli naši izvozniki uporabljati za izvoz lesa tako zvano izvozno tarifo, ki je manjša od lokalne tarife.

Pred končno sestavo državnega proračuna

Včeraj je bila v finančnem ministrstvu zaključena razprava o posameznih proračunih — Priprave za sestavo fin. zakona

Beograd, 22. februarja č. Danes je bil v finančnem ministrstvu v razpravi kot zadnji proračun ministrstva trgovine in industrije. S tem je pretes proračunov posameznih resorov zaključen. Sedaj ima generalni direktor računovodstva Jovanović s proračunskim oddelkom pregledati predložene proračune na podlagi izvedenega pregleda v finančnem ministrstvu. To delo bo trajalo okoli 10 dni, tako da bo mogel biti ce-

loten proračun predložen predsedniku vlade okoli 5. marca. Novi proračun, ki bo po zadnjem načrtu znatno manjši, bo sankcioniran v prvi polovici marca. Takoj po sestavi proračuna se bo pričelo delo za sestavo finančnega zakona, v katerega bodo sprejete samo določbe, ki se tičejo izvrševanja državnega proračuna, in nobene druge stvari.

Uveljavljenje novih sodniških doklad

S 1. aprilom bodo ukinjene sedanje sodniške doklade, istočasno pa stopijo v veljavo doklade po novem zakonu o sodniških

Beograd, 22. februarja č. Zakon o sodniških dne 8. januarja, ki dobi obvezno moč, v kolikor se nanaša na materialni položaj sodnikov, z uveljavljenjem novega proračuna 1. aprila, določa za sodnike in sodniške pomočnike poleg rednih prejemkov še specialne sodniške doklade in sicer: za pripravnike 200 Din, za pristave in tainike okrožnih in trgovskih sodišč 600 Din, za sodnike sreskih, okrožnih in trgovskih sodišč ter tainike višjih sodišč 1000 Din, za sodnike okrožnih in trgovskih sodišč z nad 14 let službe 1500 Din, za starešine sreskih sodišč 1200 Din, za predsednike okrožnih in trgovskih sodišč ter sodnike apelacijskih sodišč 2000 Din, za podpredsednike apelacijskih sodišč 2500 Din, za predsednike apelacijskih in sodni-

ke kasacijskih sodišč 3000 Din, za podpredsednika kasacijskega sodišča 3500 Din in za predsednika kasacijskega sodišča 4000 Din. Ker pa je že tudi s prejšnjimi sklepi ministrskega sveta priznana nekaterim kategorijam posebna sodniška diktanda, je finančni minister z rešenjem DR br. 16.500 ukinil odredbe ministrskega sveta DR broj 122.200 iz leta 1927., v kolikor se nanašajo na sodnike in sodniško osebje, naštetu v členu 51. zakona o sodniških rednih sodišč z dne 8. januarja 1929. S tem rešenjem se s 1. aprilom ukinjejo dosedanje specialne sodniške doklade.

Neoričakovana posledica Gajdarovega trumfa

Sarajevo, 22. febr. č. Povodom prihoda filmskega igralca Gajdarova in Gzovske je došlo do raznih neumestnih sarajevske srednješolske mladine, zlasti ženske tako da so ravnatelstva srednjih šol postrila prepoved obiskovanja kinematografskih gledališč. Djalci ne smejo več posecati kinematografov, gledališč pa samo v izjemnih slučajih z dovoljenjem ravnatelja.

Češkoslovaška nudi gostoljubje Trockemu

Čsl. komunisti osnovali odbor za rešitev Trockega — Odposlanec odbora se je že odpeljal v Carigrad — Čsl. vlada dovolila Trockemu naselitev

Brno, 22. februarja g. Kako poročajo »Lidove Noviny«, se je sestavil tu na inicijativo komunistične opozicije odbor za rešitev Trockega. Ta odbor bo zaprosil za dovoljenje, da bi smel Trocki dopotovati na Češkoslovaško, kjer bi se nastanil v nekem sanatoriju. Odbor izjavlja obenem, da njegovi člani ne soglašajo s političnim naziranjem Trockega, temveč da je rešitev Trockega potrebna iz same človekoljubnosti. Komunistična opozicija namerava posredovati na pristojnih mestih, da bi Trocki prejel dovoljenje za prihod v republiko. Trocki sam je zaprosil, kakor se zatrijuje, za to tudi češkoslovaške oblasti, vendar v tem vprašanju do sedaj v nikakšni obliki niso zavzeli stališča.

Praga, 22. februarja h. »Narodni listi« izvejo iz Brna, da je uvedla opozicija komunistične stranke v Brnu akcijo, da bi izposlovala za Trockega, s katerim je v zvezi dovoljenje bivanja

v češkoslovaškem sanatoriju. Akcija je tako daleč napredovala, da oblasti proti takemu bivanju zaradi operacije in lečenja nimajo ničesar oporekati. Član opozicije iz Brna je že odpotoval v Carigrad, da bo vse ostalo uredil s Trockim samim. Trocki, ki je bolan in potreben operacije, je baje že obljubil, da se bo vzdržal vsakega političnega udejstvovanja. Njegovo lečenje bi trajalo kakšna dva meseca, nakar bi Trocki odšel v Francijo.

Carigrad, 22. febr. (be.) Francoski komunisti Suvarin je svetoval Trockemu, naj ne zaprosi dovoljenja za bivanje v Franciji, ker se je francoska vlada že izrekla proti njegovemu naseljenju.

Berlin, 22. febr. a. Sedaj se je pojavil predlog, naj bi določile oblasti Trockemu za stalno bivališče kakšno zdravilišče, ki bi ga nikakor ne smel zapustiti, ker bi mu sicer pretela nevarnost, da ga zopet izženejo. To bivanje bi bilo vezano na določene pogoje in predpise.

Solunsko vprašanje rešeno

Dolgoletni grško-jugoslovanski spor končan — Pogodba bo v končnem besedilu gotova še te dni

Atene, 22. februarja g. Kako izve vaš dopisnik, so bila grško-jugoslovanska pogajanja za ureditev med obema državama višjih vprašanj v atenskem zunanjem uradu zaključena. Tudi vprašanja jugoslovenskega tranzita preko Soluna, ki je več let sporno, je bilo rešeno. Pogodba bo v prihodnjih dneh končnoveljavno formulirana, za kar je prejel jugoslovanski sekcijski načelnik Subotić od zunanjega ministrstva vsa pooblastila. Zaključni seš bo prisostvoval tudi ministrski predsednik Veni-

zelos. Računati je s tem, da bo jugoslovansko-grška prijateljska in razsodiščna pogodba v prihodnjih dneh končnoveljavno redigirana, na kar se bo jugoslovanski poslanik dr. Subotić vrnil v Beograd. Z ozirom na važnost pogodb ne bo podpisal za grško vlado pogodb samo grški poslanik v Beogradu, temveč se domneva, da se bo zunanji minister Karapanos na povratku od zasedanja Društva narodov v Ženevi v marcu ustavil v Beogradu, kjer bo priložiti svečano podpisana pogodba.

Centrum onemogočil veliko koalicio

Vzrok neuspeha pogajanj je konkordat s Prusijo — Težak položaj v državni vladi, ki stoji pred proračunom in pred odločitvijo v reparacijskem vprašanju

Berlin, 22. februarja s. Zdi se, da so se mesece in mesece trajajoča prizadevanja za sestavo velike koalicije v Prusiji, ki bi obstojala iz demokratov, socialistov, centurama in nemške ljudske stranke, in naj bi tvorila tudi podlago za veliko koalicio v državi, danes končnoveljavno izjalovila. Centrum je odklonil predlog nemške ljudske stranke za koalicio. V tej zadevi igra veliko vlogo vprašanje konkordata, ker polaga nemški centrum veliko važnost na to, da bi bil med Prusijo in Vatikanom

sklenjen konkordat. Zato hoče za vsako ceno preprečiti, da bi prišle v prusko vlado pred zaključkom konkordata stranke, ki temu nasprotujejo. Prelom pogajanj v Prusiji je vplival tudi na državno vlado, dasti trenutno ne nameravajo razpustiti državnega zbora, ker so vprašanja proračuna in reparacijskega pogajanja še popolnoma nerazrešena. Kljub temu so danes že krožile govorice o odstopu državnega kancelarja.

Posvetovanja reparacijskih strokovnjakov

Delovni program še ni določen — Ustanovi se posvetovalni odbor, kjer bo zastopana tudi Nemčija — Nemška ponudba znaša 87 milijonov funtov

Paris, 22. februarja s. Na današnji dopoldanski plenarni seji konference strokovnjakov je predložil odbor petorice svoj delovni program. O programu se je razpravljalo zelo izčrpno od 11. do 14. Sklenjeno je bilo izvesti razne spremembe in naložiti odboru petorice, naj do prihodnje plenarne seje v ponedeljek izdela novo poročilo. V razpravi se ni govorilo samo o popolnoma formalnih, temveč zelo mnogo tudi o materialnih vprašanjih, tako da je teren za nadaljnje razprave znatno pripravljen, brž ko bo delovni program določen. Posebno izčrpno so strokovnjaki razpravljali o transfernem vprašanju ter govorili za to, da bi

v bodoče razdelili anuitete v dva dela, in sicer v take, ki bi ne prišle več v poštev pri transferni zaščiti, in take, ki bi se nadalje uživale to zaščito. Razmotrivalo se je nadalje, da bi se transferni odbor razpustil in nadomestil s posvetovalnim odborom. V tem odboru naj bi bila v nasprotju s Dawesovim odborom zastopana tudi Nemčija. V bodoče se v petih in sobotah ne bodo več vršile plenarne seje konference.

London, 22. februarja. (lo.) Kako poročajo, je Nemčija ponudila reparacijskemu odboru plačilo 87.500.000 funtov sterlingov, to je za 48.500.000 manj kakor je določeno v Dawesovem načrtu.

Rumunski državniki na posetu v Varšavi

Bukarešta, 22. febr. g. V spremstvu rumunskega zunanjega ministra Mironesca, ki potuje v Varšavo bodo odpotovali tudi rumunski poslanik v Varšavi Davilla, poljski poslanik v Bukarešti grof Szembek, šef kabineta v znanjem ministrstvu Grigorec in šef tiskovnega oddelka v znanjem ministrstvu Siloti. Zunanji minister Mironescu bo ostal dva dni v Varšavi in se 28. t. m. zopet vrnil v Bukarešto. Danes je prejel rumunska vlada agrement za imenovanje svojega novega poslanika v Washingtonu, na katero mesto bo imenovan dosedanj rumunski zastopnik v Varšavi Davilla, ki bo takoj po povratku iz Varšave odpotoval na novo mesto. Generalni tajnik rumunskega zunanjega ministrstva Gasenco bo potopil 11. marca v Ženevo.

Posvetovanja čsl. koalicijskih strank

Praga, 22. febr. s. »Prager Presse« poroča, da so se včeraj vršila važna parlamentarna posvetovanja ožjega koalicijskega odbora, ki so se jih udeležili samo parlamentarni voditelji češkoslovaških koalicijskih strank. Posvetovanja, ki so se danes nadaljevala imajo namen, doseči sporazum glede nadaljnjega koalicijskega programa, ter določiti vidike za rešitev te velike naloge. V zvezi s tem, je bilo spreno tudi važno vprašanje termina za nove volitve. Zastopniki nemških koalicijskih strank, kakor tudi zastopniki slovaške ljudske stranke pri teh posvetovanjih niso bili navzoči.

Papeževa letna prestolnica

Rim, 22. febr. g. Papež Pij XI. je izbral vilo Castel Gandolfo za svoje poletno bivališče. Ta vila, ki uživa vse pravice eksteritorialnosti, bo sedaj povečana z bližnjo vilo Barbellini, kar je predvideno v nedavno sklenjeni pogodbi med Italijo in Vatikanom. Vilo Barbellini je svojočasno kupil in povečal papež Urban VIII. V vili so veliki parki in vopodopi, ki segajo do Albana Obe zemljišči pokrivata večji teritorij kot vatikanska država in merita 44 hektarjev.

Narodni divadlo

preide v državno upravo

Praga, 22. febr. h. Prevzem Narodnega gledališča v Pragi v državno upravo bo prišel v kratkem na razpravo v parlamentu. Zakonski osnutek, ki ga je izdelalo prosvetno ministrstvo, naglašja posebno povode, ki govorijo za prevzem reprezentativnega gledališča v državno upravo. Važno je v osnutku natančneje utemeljeno načelo, da ostane lastninska pravica v narodnem gledališču in v stanovskem gledališču nespremenjena in bo v tej smeri ohranjen popoln status quo. Zakon bo baje uveljavljen s koncem leta.

Odgoditev bolgarskih reparacijskih plačil

Sofija, 22. februarja, č. Bolgarska vlada je prejela obvestilo, da je reparacijska komisija ugodila njeni prošnji za začasno odgoditev reparacijskih odplačil glede na lanskotno katastrofo, ki je povzročila milijardo škodo.

Iz življenja in sveta

Zadnji sunek letošnje zime

Najnovejši val mraza je prehodnega značaja in ne bo dolgo trajal — Vremenslovci napovedujejo skorajšnjo pomlad

Ze dolgo ni tako skrbelo ljudi, kdaj bo konec zime kakor letos. Neusmiljeni mraz je z malimi izjemami povsod izčrpal zalogo kuriva in živil in je dal okusiti svojo neizprosno ne le revežem, ampak tudi meščanskim slojem. Zato je zadnja napoved ostrega mraza iznova vznemirila prebivalstvo, ki je na koncu ne samo s kurjavo, ampak tudi z denarjem, katerega je letošnja zima požrla nad vsako mero veliko.

Nov mraz smo res dobili, a tolaži nas lahko upanje, ki ga pošiljajo isti, ki so napovedali zadnji sunek letošnje zime — meteorologi. Pred nekaj dnevi so se glasila poročila, da bo nov mraz zajel Evropo in da bo toplot hlad večji kakor doslej. Izkušstvo kaže, da se vremenslovci niso motili v svoji napovedi. Rekord tega mraza v naših krajih še ni dosežen; potrpeti bo treba še nekaj dni, preden bo premagan. Toda kljub temu lahko mirnega srca pričakujemo kaj prinese prihodnost. Vremenslovna postaja v Berlinu, ki je pazno zasle-

dovala vse periode letošnje zime javlja, da stojimo tik pred koncem mraza. Po dobrih dveh mesecih so se prvič pojavila znamenja bližajoče se pomladi. Trenutno sicer še prevladujejo mrzle struje v zraku, a v severni Evropi se že opaža izprememba na boljše. Bliža se toplejši val, ki bo povzročil tavanje in pomladansko vreme. Tudi druge meteorološke postojanke računajo s skorajšnjimi zapadnimi sapami, ki prinesejo toplejši čas.

Zemlja je v letošnji zimi silno trpela. Zmrznila je več metrov globoko in zato se bo pač le počasi otajala. Solnce bo moralo močno pripekati, če bo hotelo popraviti to, kar je pokvarila zima, zakaj če bo sijalo šibko, bo zemlja izpuhtevala hlad in se bomo morali še precej časa zavijati v tople suknje. Navzlic temu pa lahko upamo, da smo mraz v glavnem premagali in da bo v nedeljo sv. Matija korenjaško začel opravljati svoje delo pri ledu.

Kralj Jurij V. na poti k okrevanju

„Kralj spot kadil“ — to vest so sporočili iz dni iz sodnega bivališča angleškega kralja v Bogmuru ob morju in ta vest je bolj nego vse druge pomirila angleško javnost. Poročajo, da se vladar lahko že sam kreta po sobi in da čaka le na solčno vreme, ko se bo podal na svoj prvi sprehod na prosto. Kraljica, ki ga ni ves čas boleznj zapustila niti za hip, se je podala zadnjo nedeljo prvič po dolgem času k službi božji v bogmorsko cerkev. Na sliki jo vidimo, ko se vrača iz cerkve.

Naj se mrlič pokoplje ali sežge?

Neobičajen spor po smrti nekega industrijskega nameščenca v Gradcu

V Gradcu imajo prijatelji sežigalnica trupel društvo »Plamen« (Die Flamme), ki skrbi po smrti vsakega svojega člana za njegovo upepelitev v krematoriju. V nedeljo je umrl od tega društva, industrijski uradnik Adalbert Sapy, rodom Madžar in tudi madžarski državljani. Bil je zadnja leta član imenovane organizacije in je večkrat odločno izjavil, da se mora njegovo truplo po smrti sežgati. Ker pa v Gradcu še nimajo krematorija, je zaprosilo društvo za dovoljenje prevoza mrliča na Dunaj, kjer naj bi se njegovo truplo sežgalo v ondotni sežigalnici.

Med tem so doznali za smrt najožji Sapyjev sorodnik iz Madžarske in v Gradec se je pripeljal pokojnikov brat, ki je mrliča reklamiral za rodbinsko grobnico in ga je hotel odpeljati, da se pokoplje v zemljo. Društvo »Die Flamme« se je temu uprlo. Nahaja se v posesti pokojnikove oporoke, ki zahteva upepelitev, ne pa pokop v zemljo.

Ko so pokazali testament Sapyjevega bratu, ni hotel o izvršitvi poslednje volje umrlega nič slišati. Javil se je na madžarskem konzulatu v Gradcu in je prosil konzula, naj intervenira, da mrlič ne bo sežgan, ampak prepeljan v domovino in pokopan po obredih svoje vere. Tej intervenciji se je društvo prijateljev za sežiganje mrličev postavilo po robu. Sldnj je prišlo do dvojne pritožbe na oblast. Pritožil se je po eni strani pokojnikov brat, po drugi pa društvo. Oblast je spoznala, da se nahaja pred težkim vprašanjem in je zaukazala, da mora mrlič do nadalj-

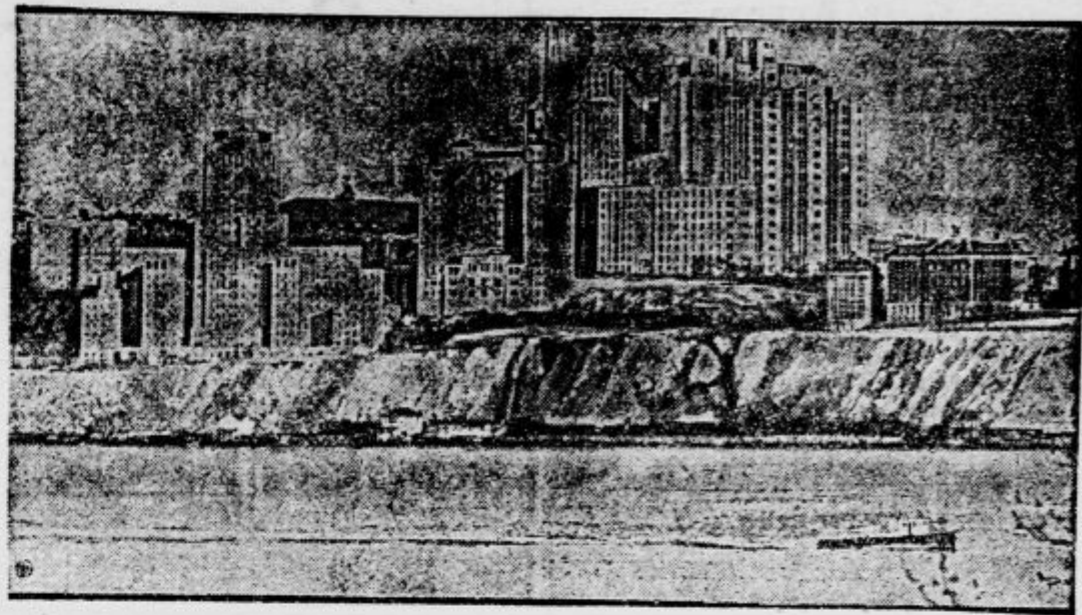
Akrobacije na ledu

velikega lezera v Boulogneskem gozdu pri Parizu

Sneg močnejši nego delo človeških rok

V Čerkeskeniju (Vzhodna Tracija, Turška) je snežni zamet celih 11 dni držal vlak Simpon-ekspresa na odprti progi v ujetništvu.

K novi katastrofi v newyorški podzemeljski železnici

preločujemo sliko reke Hudson, pod katero so se odigrali tragični prizori, ki so zahtevali več sto težko in lažje ranjenih ljudi. Niti enemu človeku bi se ne bilo zgodilo kaj hudega, da ni masa izgubila glave in drla v norosti sama v propast.

njegova druga žena je zahtevala, naj mu razveljavi drugi dispnenzi zakon in da bo stvar dosegla vrhunec zamotanosti, je še prva žena mahoma predlagala, naj razveljavi Kellerjev drugi in tretji zakon. Deželno sodišče je ugodilo prvi ženi, a ker se je Keller pritožil na ustavno sodišče, afera še ne bo konec.

Odpri so se vrata palače Lancelotti

V ulici Coronari v Rimu so odprli vrata palače Lancelotti. Zaprti so bila od onega dne, ko je prikorakal v Rim s svojimi četami general Raffaele Cadorna. V znamenju žalosti, protesta in intrazgences so bila vrata zabita celih 59 let. Princ Don Filippo Lancelotti je bil onega fatalnega dne izdal trajen ukaz, da se vrata njegove palače ne smejo otvoriti nikomur in k njemu v njegovo stanovanje se ne pripusti nobenega človeka.

V palači Lancelotti je shranjenih nekaj dragocenih slik in zman so se trudili umetniki, da bi jih videli. Lancelotti je odklonil vsako prošnjo za vstop v palačo in zavrnil je celo nemškega arheologa Helbiga, dasi je imel priporočilo pismo samega nemškega cesarja Viljema. Ko je princ umrl, je vdova zvesto spoštovala njegovo voljo do sklepa lateranskega pakta. Sedaj so se vrata odprla in s palače je zavihrala stara častitljiva papeževa zastava, ki je ležala toliko let v posebni skrinji zaprta. Aristokracija, katere velik del je bil vedno udan papežu, se je oddahnila. Danes triumfira. Znano je, da so papeži podeljevali plemstvo in papeških plemenitahsev je Italija polna.

Kralj na drevesu

Profesor na Kolumbijskem vsučilišču v Kanadi dr. Francis Walker prejema letno državno podporo iz Anglije. Vsota ni velika, zadostuje komaj za nabavo nekoliko znanstvenih del, tem bolj je zanimiva njena zgodovina. O tem pripoveduje dr. Walker sledeče:

L. 1651. je živel njegova prababica, takrat še neporočena, s petorico svojih bratov na veleposestvu Boscolelu na Angleškem. Takrat je divjala srdita meščanska vojna in kralj Karel II., ki so ga Cromwellove pristasi potolkli v bitki pri Worcesteru, je begal po deželi, neprestano zasledovan od svojih fanatičnih nasprotnikov. Nekega dne se je prikazal v Boscobelu, naletel je na Walkerjevo prababico — ime ji je bilo Elizabeta Pendrell-Yatesova — in jo zaprosil, naj ga skrije pred zasledovalci, ki bi morali prispeti vsak čas. Elizabeta je bila v nemajhni zadregi, saj je ugledala prvokrat v življenju živega kralja pred seboj, vendar je poklicala svoje brate, da bi našli ubežniku kakšno varno skritališče. Vsak kotiček, vsaka soba, vsaka omara se jim je zdela premalo varna, ker je bilo pričakovati, da bodo Cromwellove preiskali hišo od tal do vrha. Tedaj je

Redek lovski plen

Joseph Hermant, posetnik v Givetu (francosko Ardenne), je ustrelil divlega labuda, ki je moril z razprostrtimi krili 2 m 25 cm.

Ozeble noge v vroči vodi

Kakšne posledice ima lahko nespartno ravnanje z zmrzlimi udi, kaže naslednji slučaj iz Damerowa blizu Schwerina na Nemškem.

Dve mladi dekleti sta se vrnila s plesne zabave s popolnoma ozeblimi nogami. Pripravili sta si vročo kopel, da bi si jih razstajali. V vroči vodi so eni izmed deklet noge popokale in je umrla v strašnih bolečinah, drugo so prepeljali v bolnišnico, kjer so ji morali noge odrezati. Če bi si bili ozeble ude odrgnili s snegom ali si jih skopali v hladnem prostoru z mrzlo vodo, bi te tragične posledice brzokone izostale.

Ljudje na zaledeneli reki

Debela ledena skorja je pokrivala te dni reko Ren v bližini Duisburga. Vsak dan je prihajalo na led veliko števil ljudi, da bi se zabavali z drsnjem. Tako tudi v sredo, ko se je zbralo kakšnih 150 oseb. Hipoma se je ledena skorja razpočila v več plošč, ki so zbrzele z vsoto maso ljudi po reki navzdol. Sredi reke so se odigrali nepisni prizori. Mnogo ljudi je padlo v ledeno mrzlo vodo. Za srečo so prihiteli takoj gasilci, ki so po težkem trudu rešili vse ponesrečence. Ne katere so morali odpeljati v bolnico.

Polkovnik Lawrence

ki je skušal kot angleški agent v Afganistanu izribariti v tamošnji kanal vodi kakšno izdatno ribico za Veliko Britanijo in je propadel. Slika ga kaže ob njegovem tihem, nečistem povratku v Plymouth.

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

»Vsekako pa dovolite, gospa, da osebno vodim odpravo... Ne zamerite mi tega, gospoda: kadar gre za njegovo sovraštvo in osvetlo, zaupa Bussi-Leclerc edino sebi, nikomur drugemu ne.«

»Ti gospodje se bodo ravnali po vaših navodilih,« je velela Favsta.

Trojica se je močje naklonila.

»Ali imate že kak načrt, gospod de Bussi?« je vprašala princesa.

»Ničesar dočlenega še ne vem, gospa.«

»Trebaja, da umre Pardaillan čim prej... čim prej,« je s poudarkom končala Favsta in vstala.

»Tako bodi!« Bussi je škrtnil z zobmi.

»Amen!« so zarenčali »ordinarci.«

»Gospoda,« je rekla Favsta po kratkem pomisleku, »delajte, kakor se vam vidi najbolje. Toda če do ponedeljka ne pridete Pardaillanu do živega, me boste spremili na bikoborbo, ki jo priredi kralj. Tam vam bom dala svoja navodila in uverjena sem, da Pardaillan to pot ne bo živ odnesel peta.«

»Prav, gospa,« je odvrnil Bussi, »biti hočemo na mestu... ako ne opravimo posla že prej.«

»Idite, gospoda,« jih je odslovila Favsta.

Kakor hitro so se vrnili v dvorano, kjer so prenočevali, je bila »ordinarcev« prva skrb, da so odprli svoje mošnje ter prešteli srebrnjake in zlate pištole.

59

»Tri tisoč tver!« se je radoval Montsery, žvenketaje z zlatniki.

»Nikoli še nisem bil tako bogat!«

Chalabre je skočil k skrinji in stresel svoj delež vanjo, mrmraje:

»Favstina služba res ni slaba!«

»In kadar bo vse to zajedeno, zapito in zaigrano, nas bo založila iznova,« je omenil Sainte-Maline.

»Tako je, bogme! Favsta nam je obljubila še posebno nagrado,« je veselo vzkliknil Montsery.

»Če ubijemo Pardaillana,« je dejal Sainte-Maline z ne baš brezskrbnim obrazom. »Tega ne smemo pozabiti.«

Nasprotnikovo ime jih je mahoma iztreznilo.

»Bojim se, da je nagrada še daleč,« je zagodrnjal Chalabre, majaje z glavo.

A Montsery je na glas povedal, kar mu je rojilo po glavi:

»Škoda ga je! Ta vražji človek mi je bil tako po godu!«

»Tako imenitno je ugnal Rdečebredca v kozji rog!«

»In kako se je držal pred kraljem!«

»Prekleta je zasolil kastiljskim grandom njihovo oholost. Kak dedec, tri sto peklenščkov!«

»Ponosen sem bil, da sem tudi jaz Francoz! Zakaj naposled smo v sovražni deželi...«

»In vendar moramo udariti po njem, ako nočemo izgubiti sijajne službe, ki nam jo je sreča naklonila,« je rekel Sainte-Maline, ki je bil kot najstarejši izmed trojice tudi najbolj praktičen in premišljen.

»Zal mi ga je, tako mi smrti božje!«

»Kaj hočeš, Montsery, človek ne more zmerom kakor bi rad.«

»Je pač tako na svetu!«

»In ker pomeni Pardaillanova smrt za nas bogastvo in dobro življenje — Bog pomagaj!« je odločil Sainte-Maline.

»Vrag naj vzame Pardaillana!« je zagodrnjal Chalabre.

»Tudi Bog je sebi najprej brado ustvaril!« je dodal Sainte-Maline.

»Amen!« sta se zagrohotala njegova pajdaša.

XVI.

V grobnici živih mrtvecev.

Ko se je Pardaillan razstal z Espinosa in stopil spet na hodnik, se je globoko oddahnil:

»Hvala Bogu, da je ta kabinet s svojimi zavratnimi pastmi in ukanami za menoj... Tu človek vsaj ve, kam stopi.«

Tako govoreč je z bistrim očesom preletel okolico.

»Hm!« je nadaljeval. »To je lahko reči! Kdo ve, ali ni ta hodnik prav tako varljiv kakor kabinet, iz katerega prihajam? Kam naj grem, kod pridem na cesto, po desni ali po levi? Vrli Espinosa bi mi bil lahko pokazal pot... Ali naj se vrnem k njemu in ga povprašam?«

Pardaillan je že iztegnil roko, da bi odprl vrata. Toda premislil se je:

»Kakopak! Saj nisem neumen, da bi vtikal glavo v volčje žrelo... Ta inkvizitorski kolovodja mi je dal besedo, da lahko odidem, kakor sem prišel. Nadejam se, da jo bo držal... Rad bi le vedel, zakaj se je tako čudno muzal, ko sem odhajal?... Pametno bo, da se ne zanesem preveč na njegovo poštenje... Nu, prišel sem z desne, zavijmo na levo... nekam moram vendarle priti!«

Tako misleč je odločno krenil dalje, opreza je z ušesi in očmi, z roko na ročniku rapirja, zrahljanega v nožnici in pripravljenega, da šine iz nje kakor blesk.

Hodnik je bil dokaj širok. Nahtkoval je veliki žili, v katero se je iztekalo polno stranskih poti. Nekaj oken je spuščalo vanj svetlobo, ki se je cedila skozi barvasta stekla.

I-a Martinov
jekleni liv
Temper-liv
Sivi liv (Grauguss)
dobavila v prvovrstni kakovosti

LIVARNA BOHN

VELIKA KIKINDA

(BANAT) 1829

Zahtevajte neobvezno brezplačno
ponudbo in vzorec livov!

Samo radi svoje
Kvalifere
Merima Otroško milo
Je največ
zahtevano v
celi deželi

MERIMA 1839

KAJ PRIPOVEDUJEJO
BOLNIKI O »KALEFLUIDU«.

Dr. E. Roberts, Anglija, piše dru. Dmitrevske-
nu (London S. W. 7, Geringston Gardens 65):
»KALEFLUID« je učinel čudeže z mojo bolno
ženo. Ona je stalno čutila utrujenost, njene
ustne so bile blede, neprestano šumenje v ušesih,
omotico in potrtost. Sedaj so ti simptomi
izginili.«

Abat Funnje, Francoska: »Po kurzu zdravljenja
»KALEFLUIDOM« so prenehale bolečine in
trajnostni apetit odlično se čista.«

V. Kraß, Sterdin (Poljska): »Moj izmučen or-
ganizem mi ni dovoljeval, da bi delal, že sedem
teden. Sedaj pa po zdravljenju s »KALEFLUIDOM«
sem zopet v stanu, da delam kakor prej.«

Ivan Badžić, Prilep: »Trpim na srcu, malo-
vrnost, trganje v kosteh in mišicah, glavobole
in omotici. Začel sem jemati »KALEFLUID«; po
nem se počutim tako kot vsak drug človek.
Moč se mi je vrnila, apetit in samozavest od-
lična.«

Brezplačno pošljemo vsakomur detaljno Me-
turo o »KALEFLUIDU« s mnogobrojnimi
zdravniškimi opazovanji bolnikov. Obrniti se je
na: Beograd, Šumadijska 39, Miloš Marković.

Og zdravnikom »KALEFLUID« gratis radi po-
kušnje.

Zahtevajte samo pravi »KALEFLUID« od Ka-
leničenka z etiketo, kjer so označene nagrade
(Grand prix in velike zlate kolajne), ki jih je
dobil na izložbah v Parizu, Londonu, Bruslju,
Rimu in dr.

»KALEFLUID« D. KALENIČENKA se dobi v
vseh lekarnah vsega sveta. Dobi se tudi proti
takodnemu plačilu 2766-a

Razpis nabave moke

Direkcija državnega rudnika Velenje
nabavi dne 4. marca 1929 z direktno
pismeno pogodbo:

14.000 kg pšenične moke št. 6
4.000 kg pšenične moke št. 0 g
2.000 kg pšenične moke št. 0 gg

Pogoji se dobijo pri podpisani. Kavci-
la po zakonu.

Iz pisarne direktorje drž. rudnika Velenje
broj 1764 2906

Razpis nabave svinjske masti

Direkcija drž. rudnika Velenje razpi-
suje na dan 5. marca t. j. ob 11. nabavo:
1000 kg topijene svinjske masti

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne Direktorje drž. rudnika Velenje
br. 1766/II. 2904-a

Potnika za živila

proti stalnim dohodkom (fiksum, dijete, provizija)
sprejme v trajno službo d. družba za živila. Le
mlažje moči, ki so v Jugoslaviji v tej stroki — z
dokazili — že delovali, naj pošljejo svoje po-
nudbe pod »Lebensstellung 4577« na Kienreich,
Anz.-Ges., Graz, Sackstr. 4. 2912-a

Najboljše kupite!

NOGAVICE, damsko in moške rokavice,
triko perilo, puloverje, telovnike (vestje),
žepne robce, KRAVATE, ovratnike, SRAJCE
šifone, glote, čipke, vezene, gumbe, DMC
prejice, ročne torbice, aktove, dežnike,
šporine in toaletne potrebščine samo

Jos. Petelinc, Ljubljana

Bliži Prešernovega spomenika (ob vodi).

Zahvala.

Vsem, ki so spremlili našo ljubljeno mamo, gospo

Katarino Strajnar

k večnemu počitku in nam izkazali na katerikoli na-
čin svoje sočutje, bodi izrečena tem potom najsrče-
nejša zahvala.

Posebno pa se zahvaljujemo g. dr. Volavšku za
lažšanje trpljenja njene bolezni.

Hčerke IDA, OLGA, MIMI.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Vsemogočnemu se je dopadel poklicati v boljšo življenje našo
prejago mamo, babico, prababico, tačo in teto, gospo

Nežo Jezeršek roj. Prašst

zasebnico

ki je danes dne 22. februarja ob 7. uri zjutraj po dolgi in mučni
bolezni, previda s tolažili sv. vere, v 84. letu starosti, bogu-
vdano preminula.

Pogreb prejubljene mame se vrši v nedeljo, dne 24. februarja
1929 ob 1/4. uri pop. iz hiše žalosti Korytkova ul. 27 na pokop-
ališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Petra v
Ljubljani.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1929.

Zalujoče rodbine: Jezeršek, Kregar, Cer-
kvenik, Peterlin, Leopold, Jančigaj.

Globoko užaloščeni sporočamo sorodnikom, prijateljem in
znancem, da si je Vsegamogočni izvolil poklicati k sebi našo
iskreno ljubljeno

SLAVICO

v nežni mladosti 14 let.

Pogreb nepozabne se bode vršil v nedeljo dne 24. t. m. ob
15. uri na tukajšnje župno pokopališče.

Borovnica, dne 22. februarja 1929.

2917

Zalujoča rodbina PETRIČEVA.

Originalno

Jugobanat-patent-moko

proizvajajo jedino

ZJEDINJENI PAROMLINI D.D. BJELOVAR

VARUJTE SE IMENUSLIČNIH POTVORB!